

ADVIES AAN DE VLAAMSE OVERHEID
OVER EEN AANVULLENDE TOLKURENREGELING
VOOR DOVE EN DOOFBLINDE TOLKGEBRUIKERS
IN SOCIALE EN PRIVESITUATIES

OPGESTELD DOOR DE
ADVIESCOMMISSIE VLAAMSE GEBARENTAAL –
18/11/2024

1 ACHTERGROND

Sinds 2020 beschikken daartoe gerechtigde dove en doofblinde gebruikers per kalenderjaar over respectievelijk 80 en 220 tolkuren voor Welzijn.¹ Deze tolkuren zijn te gebruiken in sociale en privésituaties. De regelgeving uit 2020 betekent een grote stap vooruit aangezien men in het verleden als dove en doofblinde gebruikers immers beroep kon doen op respectievelijk slechts 18u en 90u per kalenderjaar. Voor de beide groepen bestond toen echter wel een procedure om mits een gemotiveerde aanvraag maximaal een verdubbeling van de uren te bekomen tijdens een kalenderjaar (dus respectievelijk tot 36u en 180u).

In tegenstelling tot de situatie voor 2020, beschikken de dove en doofblinde gebruikers momenteel niet meer over de mogelijkheid om meer tolkuren aan te vragen waarin zij meer dan het voorziene basispakket tolkuren nodig hebben in een kalenderjaar. **In 2023 leidde dit voor een groep van gebruikers tot problemen. De adviescommissie VGT vraagt aan de overheid om hiervoor een oplossing te voorzien.**

2 RECENTE CIJFERGEGEVENS AANGAANDE DE EVOLUTIE VAN HET TOLKURENGBRUIK IN WELZIJN

Het jaarrapport 2023 van het centrale tolkenbureau CAB, dat namens de Vlaamse overheid de inzet van tolken via tolkuren coördineert en die tolkuren in kaart brengt, vermeldt over het tolkgebruik in Welzijn onder meer het volgende:

---

¹ Art. 3 van het Besluit van de Vlaamse Regering van 29/05/2020 tot wijziging van het besluit van de Vlaamse Regering van 15 januari 2016 houdende de vaststelling van overkoepelende regels voor het centraal tolkenbureau voor de beleidsdomeinen Onderwijs en Welzijn, Volksgezondheid en Gezin wat betreft de diplomavereisten voor gebarentaaltolken en het persoonlijke contingent van tolkuren in de leefsituatie.

bedrijven, horeca, gemeente, rusthuispersoneel, enz.). Ten tweede is er een groep die recreatief actief is in de sport (bv. duiken, zwemlessen, klimlessen, enz.) of in andere diverse domeinen (bv. psychologie, cultuur, keramiek etc.) waarbij men lessenreeksen of stages wenst te volgen.

Ten derde zijn er gebruikers die reeksen lessen willen volgen die heilzaam zijn voor lichaam of geest (yoga, psychologie, coaching, cultuur).

Tenslotte zijn er nog gebruikers die gedurende langere tijd meer tolken inzetten om hun deelname aan het sociale leven te vergemakkelijken (bv. AMA arbeidsmatige activiteiten in het kader van gezondheid/welzijnsbeleid en IDO individuele dienstverleningsovereenkomst), of die langere durende begeleiding nodig hebben bij hun integratietraject als nieuwkomer of bij een medische aandoening. Deze lijst is niet limitatief, maar biedt een zicht op de huidige brede inzet van tolkuren binnen het domein welzijn bij dove en doofblinde gebruikers.

4 ADVIES VAN DE ADVIESCOMMISSIE VLAAMSE GEBARENTAAL

We waarderen de eerdere inspanningen van de overheid in dit dossier. Echter merken we dat het huidige maximum aantal tolkuren dat dove en doofblinde personen jaarlijks mogen inzetten, hen belemmert om deel te nemen aan voldoende sociale activiteiten waaraan zij wensen te participeren. De Adviescommissie Vlaamse Gebarentaal pleit ervoor dat de overheid onze bezorgdheden ter harte neemt en deze belemmering spoedig opheft.

De Adviescommissie vraagt om, zoals voor 2020 het geval was, opnieuw een mogelijkheid te voorzien voor de dove en doofblinde tolkgebruikers om een gemotiveerde aanvraag in te dienen voor extra tolkuren. Dit geldt dan voor het kalenderjaar waarbij de gebruiker meer dan het maximum aantal tolkuren in zijn basispakket meent nodig te hebben. De overheid beslist op basis van dat gemotiveerd verslag of en hoeveel extra tolkuren de betrokken gebruiker mag inzetten in dat kalenderjaar.

Aangezien een basispakket tolkuren voor Welzijn momenteel reeds wordt aangevraagd bij het Vlaams Agentschap voor Personen met een Handicap, lijkt dit de meest aangewezen overheidsinstelling om dergelijke aanvragen voor extra tolkuren te ontvangen en te beoordelen.²

---

² N.B. Een gelijkaardige procedure bestaat bijv. ook in Nederland, waar de dove gebruiker een extra aanvraag kan indienen bij het UWV - Uitvoeringsinstituut Werknemersverzekeringen. Het UWV is de overheidsinstelling die hierover beslist en die de beslissing aan de gebruiker en aan het daartoe gemachtigd centraal tolkenbureau bezorgt.

